

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Mateřská škola Dusíkova

Dusíkova 3/1946, 162 00 Praha 6, Veleslavín

Identifikátor zařízení: 600 038 734

Zřizovatel: OÚ M.Č. Praha 6, Čs. armády 23, 160 52 Praha 6, Bubeneč

Školský úřad v Praze 6, Arabská 683, 160 00 Praha 6, Vokovice

Termín konání orientační inspekce: 2000-04-03, 2000-04-04

Čj.	015 107/00-1505
Signatura	oa6at107

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola je orientovaná na waldorfskou pedagogiku od roku 1991, kdy vznikla v běžné MŠ jedna waldorfská třída. Vzhledem k velkému zájmu rodičů se postupně začalo pracovat dle této pedagogiky i v dalších třídách a v současné době je v provozu pět tříd. Všechny třídy jsou heterogenní. Kapacita mateřské školy je 105 dětí. Stravování zajišťují dvě jídelny, z nichž jedna připravuje laktoovovegetariánskou stravu. Do MŠ jsou přijímány děti z obvodu Prahy 6 i z jiných pražských a mimopražských regionů. Po dohodě se zřizovatelem je s rodiči dětí z jiných regionů uzavírána dohoda o ukončení docházky v případě zájmu dětí z obvodu Prahy 6.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Dlouhodobá koncepce mateřské školy stanoví hlavní cíle vyplývající z programu waldorfské pedagogiky. Na koncepční cíle navazuje roční plán školy, který vyvozuje základní úkoly směrem k dětem i učitelkám. Zvolený program respektuje věkové zvláštnosti dětí s ohledem na poznávání, vnímání a spoluvytváření živého světa lidí a přírody. Pro řízené aktivity jsou plánovány pravidelně se opakující každodenní činnosti v souladu s jedním z cílů koncepce - zachování rytmu a opakování. Velký prostor je věnován cílům stanoveným pro spontánní činnosti a to rozvoje hry, experimentování s předměty a manipulace s nimi. Součástí ročního plánu je plán slavností, který se řídí ročním rytmem. Zahrnuje oslavy narozenin dětí, křesťanské svátky, lidové tradice a zvyklosti. Týdenní rytmus činností je zakotven v týdenním programu, ve kterém jsou všechny plánované úkoly realizovány v pravidelném rytmu dne. Pro zajištění dostatečného pohybu dětí je zpracován řád pobytu venku. Kromě rámcových základních plánů učitelky zpracovávají plány individuálního rozvoje pro 18 dětí s odkladem povinné školní docházky a pedagogickou diagnostiku. Učitelky bez pedagogické způsobilosti vytvářejí denní písemné přípravy.

Podmínky vzdělávací činnosti

Personální podmínky jsou pro stanovený vzdělávací program velmi dobré. Všechny učitelky absolvovaly, či v současné době absolvují waldorfské semináře u nás, nebo v zahraničí a dále se v této oblasti vzdělávají. Odbornou i pedagogickou způsobilost splňuje z celkového počtu devíti pedagogů sedm, dvě učitelky jsou absolventkami středních škol nepedagogického směru.

Prostorové podmínky jsou v účelové budově z roku 1968 velmi dobré. Původně čtyřtřídní škola má od září 1999 v provozu pět tříd. Čtyři třídy mají vždy vlastní vstup, šatnu, sociální zařízení a dvě prostorné variabilní místnosti. Pátá třída byla vybudována z nevyužitých technických místností a je prostorově značně omezená, má však rovněž vlastní zázemí.

Přiléhající zahrada byla z důvodu restituce výrazně zmenšena, ale její zařízení vyhovuje.

Vybavení školy odpovídá zvolenému programu. Třídy jsou zařízeny výhradně dřevěným nábytkem a víceúčelovými sestavami. Prostor je výrazně členěn na různé pracovní a hrací koutky, dekorace jsou dílem učitelek i dětí. Hračky, didaktické pomůcky a doplňky přesně odpovídají zaměření školy, to znamená, že ve škole převažují materiály a polotovary, popř. stavebnice. Literatury odborné i dětské má škola dostatek.

Zajištění bezpečnosti dětí věnují učitelky velkou pozornost, problematické je však zajištění objektu proti krádežím a vloupání v době scházení dětí. Během konání inspekce došlo k odcizení osobních věcí jedné z učitelek z její šatny. V tomto směru je nutná pomoc zřizovatele.

Denní program je přizpůsoben požadavkům a cílům waldorfské pedagogiky, řízené činnosti nejsou oproti spontánním v převaze a ve frontální podobě probíhají pouze částečně. Psychohygienické podmínky dětí jsou při hrách plněny optimálně, děti mají během dne širokou možnost volby vlastních aktivit. Plně je respektována individuální potřeba spánku. Vzhledem k možnosti rodičů přivádět děti dopoledne dle vlastní potřeby se prodlužuje pobyt v budově na úkor časového prostoru pro pobyt venku. Při pěkném počasí je tento handicap vyvažován odpoledním pobytem na zahradě. Pozdní příchody dětí posunují i dobu svačiny, která je důležitou součástí denního rituálu. Tím se zkracuje i interval mezi svačinou a obědem. Během inspekční činnosti byla možnost variability činností a tím i řešení tohoto problému s ředitelkou projednána. Pohybové činnosti pro celou skupinu dětí jsou ve třídách omezené a přesunují se na zahradu, či blízký park břevnovského kláštera.

Pitný režim není všemi učitelkami systematicky uskutečňován, děti nejsou k pití dostatečně vybízeny.

Škola má ve svém programu i začleňování zdravotně a tělesně postižených dětí a dětí z cizojazyčného prostředí. V jedné třídě probíhá již od roku 1998 integrace dítěte s diagnózou Wiliams-Beuzenova syndromu. Učitelky spolupracují s rodiči a odborníky a integrace dítěte je úspěšná.

Řízené činnosti

Organizace, formy a metody vycházejí ze zvoleného programu školy. V programu dne, týdne i celého roku se pravidelně střídají činnosti a aktivity tak, aby vytvářely určitý rytmus, který je jedním z požadavků waldorfské pedagogiky. Kromě řízeného stolování probíhá denně ranní kruh, tzv. rytmická část a během doby her i pracovní a výtvarné činnosti. Obsah těchto pravidelných činností se během týdne a roku obměňuje dle plánu školy. Plynulou organizaci podporuje i téměř každodenní souběžné působení dvou učitelek ve čtyřech třídách, kdy jedna učitelka je dominantní, druhá jí asistuje, popřípadě se věnuje druhé skupině dětí. Formy a metody práce se částečně liší od běžného pedagogického systému. Hlavní metodou je napodobování a vzor učitelky, nemá se vyskytovat vysvětlování či poučování. Učitelky s delší praxí toto zvládají výborně, ostatní velmi dobře. Upřednostňování materiálů před hotovými hračkami přispívá k rozvoji fantazie a tvořivosti dětí. Celkově bylo vedení výtvarných a pracovních činností (včetně pečení chleba a tkaní na rámu) velmi dobré. Jediný řízený pohyb se odehrává při rytmických částech, důraz je kladen na spontánní pohyb dětí, zejména při pobytu venku. Úroveň rytmických částí byla různá, od vynikající u učitelky s dlouholetými zkušenostmi ve waldorfské pedagogice, přes velmi dobré až dobré u méně zkušených. Náplní ranních kruhů jsou kontaktní hry, rozhovory o zážitcích i upevňování získaných znalostí. I zde byla úroveň u různých učitelek různá. Pravidelnou součástí programu školy jsou slavnosti (určené waldorfským kalendářem) a oslavy narozenin, jejichž vedení je učitelkami ve spolupráci s rodiči velmi pečlivě připravováno a má výbornou úroveň.

Motivace má v systému zvláštní postavení. Probíhá především nepřímou nabídkou, kdy učitelka s určitou činností začíná a děti se přidávají. Většinu těchto nabídek děti přijímají, protože jsou pro ně dostatečně podnětné. Motivace k pravidelným činnostem, popřípadě k úklidu, k sebeobsluze apod. probíhá určitým signálem a rituálem, který děti dobře akceptují. Učitelky jsou dětem oporou při jejich rozhodování (systém jim ukládá vytvářet „náladu

jistoty“), ale zároveň požadují určitou samostatnost. Hodnocení je opět nepřímé, učitelky se vyhýbají negativnímu hodnocení.

Interakce a komunikace je založena na partnerském a vlídném přístupu k dětem. Verbální i neverbální komunikace je u většiny učitelek vyvážená. Poskytují dětem dostatek prostoru pro jejich spontánní projev, ale učí je i naslouchat druhému. Velká pozornost je věnována určitým rituálům např., při stolování, při kterých děti spolu s učitelkami přednášejí pozdravy a poděkování. Manipulativní vedení a poučování se nevyskytuje, bylo by v příkrém rozporu se systémem. Komunikace mezi dětmi je přirozená, přátelská a svědčí o pozitivních vztazích uvnitř skupin.

Spontánní činnosti

Hra, experimentování s předměty a manipulace s nimi jsou základem každodenních spontánních činností. Jedinou nabídkou i motivací zprostředkovanou učitelkou je prostředí vytvořené množstvím přírodních materiálů (dřevo, textil, přírodniny), nábytkem, náradím a doplňky. Zájem, výběr hry i kamarádů je záležitostí pouze dítěte. V průběhu hrových činností učitelky do her nezasahují, sledují pouze bezpečnost dětí. Pro spontánní činnosti je denním rozvrhem vytvořen optimální časový prostor. Nabídka skupinových řízených aktivit, která během her probíhá formou vytváření určité činnosti učitelkou může zůstat bez odezvy, děti volí vlastní činnost svobodně. Při hrách dochází k navazování sociálních kontaktů bezprostředně, bez usměrňování učitelkou. Hry jsou tvořivé, bohaté, prožité. Rozestavěné objekty jsou dále doplňovány, celkový úklid probíhá až poslední den v týdnu.

Veškeré činnosti využívají zejména smyslovou oblast a podporují rozvoj fantazie, představivosti a tvořivosti. Úklid nenásilně navazuje na hru, děti se zapojují přirozeně, samozřejmě, společně kontrolují jeho provedení. Při stolování, které má vysokou kulturní úroveň po stránce estetiky i společenského charakteru se děti zapojují dle věkových možností.

Motivace a hodnocení spočívá v prožitku a nápodobě, nikoliv v konkrétní stimulaci. Podstatou je prožití hry, účast, nikoliv výsledek.

Atmosféra je ve všech třídách navozena již od příchodu prvního dítěte, kdy učitelka podáním ruky a vstřícným přivítáním dává dítěti najevo, že je tady právě pro něj. Toto příznivé klidné a vstřícné klima je podporováno i pozitivní komunikací mezi dětmi navzájem a akceptací svobodného projevu učitelkou.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Plánování vzdělávací činnosti sleduje koncepční záměr a jeho realizaci v pravidelném rytmickém sledu. Jeho úroveň je velmi dobrá.

Personální a materiální podmínky optimálně podporují uskutečňování zvoleného programu na velmi dobré úrovni. Zkrácený pobyt venku v dopoledních hodinách ovlivňuje plnění psychohygienických podmínek a tím jsou hodnoceny jako dobré.

Kvalita řízených i spontánních činností je ovlivňována souběžným působením učitelek ve třídách i jejich odbornou fundovaností ve waldorfské pedagogice. Organizace, formy a metody mají specifický ráz a v rámci zvoleného programu jsou plněny velmi dobře. Motivace a hodnocení vychází především z prostředí a vytvořené atmosféry, která děti přirozeně stimuluje a vede k sebeuspokojení. Jejich úroveň je velmi dobrá. Široký časový prostor k vlastní činnosti dítěte podporuje vytváření pozitivních sociálních vztahů a ovlivňuje kvalitu komunikace a interakce. Úroveň těchto činitelů je vynikající.

Vzdělávací činnost školy má specifický charakter daný zvoleným programem. Realizace je na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Obecná koncepce školy i Roční plán akceptují zásady waldorfské pedagogiky : „pedagogický život školy je tvořen klidným osobnostně utvářeným prostředím, ve kterém je pro děti zachován prostor pro konání a prožívání, který samy naplňují“. V Ročním plánu jsou stanoveny úkoly, které vyplynuly z analýzy loňského školního roku. Cíle s kratším časovým rozsahem jsou zařazovány do plánu slavností, které tématicky ovlivňují určitá období. Koncepční záměry jsou stanoveny objektivně a jsou pro ně vytvářeny odpovídající podmínky. Ucelený systém plánů tvoří přílohy ročního plánu : plán kontrolní činnosti a hospitací, plán organizační a pedagogické činnosti, plán konferencí, pedagogických a provozních porad, spolupráce s rodiči, plány CO, PO, opatření při inverzi.

Kvalita a rozsah plánovacího systému je efektivní a vzhledem ke zvolenému programu je uskutečňována velmi dobře.

Organizování

Organizační struktura školy má jasně stanovená pravidla daná rozvrhem služeb učitelek a Vnitřním řádem školy. Kompetence pracovníků určují úkoly zaměřené na spolupráci se základními školami v okolí a povinnosti vyplývající z pracovního řádu. Vnitřní řád školy a určený rytmus dne podporují dodržování určených pravidel pro zaměstnance i rodiče.

Povinná dokumentace je vedena přehledně, v souladu s § 45 zákona ČNR č.76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Informační systém je promyšleně zpracován vzhledem k zaměstnancům i rodičům a má široký rozsah. Úzké sepetí školy a rodiny vyplývá ze společně plněného záměru a akceptované filosofie. Učitelky se setkávají nejen při denním osobním styku, ale i na pravidelných poradách, konaných 2x měsíčně a na mimoškolních konferencích a seminářích. Obsahem porad je převážně pedagogická činnost, závěry z hospitací, přenos z akcí a waldorfských seminářů. Rodiče mají možnost vstupu do tříd a účasti při adaptaci dítěte. Jedenkrát měsíčně se konají pracovní třídní schůzky. Rodiče se podílejí na přípravě slavností, vylepšování prostředí i sponzorsky. Na vývěškách jsou informace o akcích blízkých waldorfské pedagogice (meditační setkání, tance, přednášky). Poradenská činnost je bohatá a je zajišťována nejen pedagogickým personálem, ale i zvanými odborníky.

Škola spolupracuje s Waldorfskou ZŠ v Praze 5, Jinonicích. Snaží se společně s rodiči, OÚ a ŠÚ v Praze 6 zajistit pokračování waldorfské pedagogiky na základní škole a hledá proto vhodný objekt.

Kvalitní organizace chodu školy je vytvářena na základě skutečného propojení školy a rodiny, podporované především otevřeným tokem informací mezi všemi subjekty.

Úroveň a funkčnost organizace a informačních systémů je vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy uplatňuje demokratický styl vedení, ale zároveň klade na výkon učitelek vysoké požadavky, které jsou částečně obsahem materiálu „Povinnosti učitelky“, částečně vyplývají z náplní pedagogických rad. Daří se jí motivovat učitelky k alternativnímu pedagogickému směru, o čemž svědčí postupné rozšiřování waldorfské pedagogiky do celé školy. Sama je v této oblasti odborník a to se projevuje na vysoké kvalitě vedení zkušených i ne zcela aprobovaných učitelek. Uvádění začínajících učitelek věnuje ředitelka velkou pozornost, formu písemných podkladů uvádějící a uváděné učitelky sleduje.

Pro další vzdělávání vytváří ředitelka vynikající podmínky. Všechny učitelky se zúčastňují povinného vzdělávání ve waldorfské pedagogice (semináře různých stupňů probíhající o víkendech a prázdninách) a dále vzdělávacích akcí Pedagogického centra dle svého výběru.

Pro hodnocení učitelek má ředitelka vytvořena kritéria, která jsou učitelkám známa.

Ředitelka školy velmi dobře chápe úlohu vedoucího pracovníka při vedení lidí a je v této oblasti úspěšná. Úroveň je příkladná.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní a hospitační činnosti je součástí ročního plánu školy. Běžné kontroly provozu, úklidu, vedení dokumentace a pod. provádí ředitelka průběžně celý rok a stručné výsledky zaznamenává s odkazem na osobní zodpovědnost za odstranění nedostatku.

Pro hospitační činnost má velmi dobře stanovena hlediska sledování. Hospitace provádí zodpovědně a v dostatečném počtu (v tomto školním roce zatím 17), zvýšenou pozornost věnuje začínajícím učitelkám. Záznamy obsahují nejen průběh, ale především jasně formulované závěry. Během inspekce prokázala vynikající rozborové dovednosti a schopnost přesvědčit spolupracovnice o nutnosti dílčích změn, které z hospitace vyplynuly.

Plán, realizace i výsledky kontrolní činnosti mají vynikající úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Ředitelka má promyšlený systém řízení školy. Dobře se orientuje v otázkách waldorfské pedagogiky, podporuje další vzdělávání učitelek v této oblasti a jejich práci pravidelně a důsledně kontroluje. Způsob vedení lidí je úspěšný a jeho úroveň je vynikající. Celkově je řízení na příkladné úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol ze dne 27.12.1999, č.j. S 66/99/Pe
- Koncepce školy, Roční plán s přílohami, plán slavností, denní program, vnitřní řád školy
- zápisy z pedagogických a provozních porad, zápisy z hospitační a kontrolní činnosti
- plány individuálního rozvoje, pedagogická diagnostika, podklady odborníků
- třídní knihy, docházky, evidenční listy, přihlášky k docházce, dohody o vyzvedávání, dohody o ukončení docházky pro děti mimo region Prahy 6
- zápisy z třídních schůzek a schůzek Rady rodičů, informace na vývěskách
- povinnosti učitelek, služby učitelek, evidence pracovní doby
- propagační brožura MŠ

- podkladová dokumentace k integraci dítěte se speciálními potřebami

ZÁVĚR

pozitiva:

- respektování osobnosti dítěte v souladu se zvoleným programem
- estetika prostředí, vysoká kulturní úroveň stolování
- široký informační systém a sepnutí školy s rodinou
- zájem učitelek o další vzdělávání
- příkladné vedení lidí ze strany ředitelky

negativa:

- zkrácený pobyt venku v dopoledních hodinách

ČŠI hodnotí školu celkově jako velmi dobrou.

S finančními prostředky přidělovanými ze státního rozpočtu je nakládáno efektivně a v souladu s účelem jejich poskytování.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Stanislava Vandová	Vandová v.r..
Pracovníci ústředí ČŠI	PaedDr. Alice Bláhová školní inspektorka, člen týmu	Bláhová v.r.

V Praze dne 7. dubna 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. dubna 2000

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Eva Líbalová

Líbalová v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-04-28	015 136/00-1505
Zřizovatel	2000-04-28	015 137/00-1505

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
2000-04-28	-	Připomínky nepodány